

De Stemming van 28 februari 2017

In de nacht van 9 op 10 juni 2010 gebeurde er iets wat een grote impact heeft gehad op de (politieke) geschiedenis van Nederland. Rond kwart voor drie 's nachts was er een nieuwe tussenstand na 88% van de getelde stemmen. De PVV steeg daarbij 1 zetel naar 24 en D66 daalde er 1 naar 10. Deze extra zetel voor de PVV maakte het mogelijk dat er enkele maanden later een VVD-CDA kabinet aantrad met de gedoogsteun van de PVV.

In 1977 was de PvdA de grootste partij geworden. Toch kwam die partij niet in de regering, want CDA+VVD hadden samen 77 zetels en vormden na een lange formatieperiode uiteindelijk een regering.

Op dit moment kennen we de meest versplinterde Eerste Kamer in de moderne politieke geschiedenis. De grootste partij haalde 17% van de stemmen. Je hebt in ieder geval 4 partijen nodig om een meerderheid in de Eerste Kamer te halen.

Als we naar de huidige peilingen kijken dan is er nu nog maar 1 combinatie van 4 zetels, zonder de PVV, die meer dan 75 zetels haalt (VVD,CDA, D66 plus GroenLinks). Gelet op de lessen van 2010 en 1977 is het zowel nu als op 16 maart a.s. belangrijk om te zien welke combinatie van partijen 76 zetels of meer hebben (en een meerderheid in de Eerste Kamer). Als een partij een zetel meer of minder haalt, kan het al betekenen dat er wel of geen meerderheid met die partij worden gevormd.

Op dit moment zien we dat de combinatie VVD+CDA+D66+GroenLinks op 76 zetels staat. Maar er is ook een andere interessante combinatie die er dicht bij staat. En dat is CDA+D66+PvdA+SP+GroenLinks. In ons onderzoek van vandaag kijken we wat de kiezers vinden van de mogelijke regeringscombinaties.

zetels	TK2012	1-1 2017	27-2 2017	28-2 2017	Versch. t.o.v. vorige	Versch. t.o.v. 1-1	Versch met TK2012	Eerste Kamer
PVV	15	35	29	28	-1	-7	13	9
VVD	41	23	25	25		2	-16	13
GroenLinks	4	14	18	17	-1	3	13	4
CDA	13	15	18	19	1	4	6	12
D66	12	14	14	15	1	1	3	10
PvdA	38	10	12	12		2	-26	8
SP	15	11	11	11			-4	9
50PLUS	2	11	6	6		-5	4	2
ChristenUnie	5	5	5	5				3
Partij voor de Dieren	2	5	4	4		-1	2	2
SGP	3	3	3	3				2
DENK		3	2	2		-1	2	
VNL		1	1	1			1	
Forum voor Democratie			2	2		2	2	
Andere partij								1
Totaal	150	150	150	150				75
VVD+PvdA	79	33	37	37		4	-42	21
VVD+PVV	56	58	54	53	-1	-5	-3	22
VVD+CDA+D66	66	52	57	59	2	7	-7	35
VVD+CDA+D66+PvdA	104	62	69	71	2	9	-33	43
VVD+CDA+D66+SP	81	63	68	70	2	7	-11	44
VVD+CDA+D66+GroenLinks	70	66	75	76	1	10	6	39
CDA+D66+GroenLinks+PvdA+SP	82	64	73	74	1	10	-8	43

↳ zie volgende pagina

Hieronder ziet u hoe de kiezers reageren op de mogelijkheid dat ieder van de partijen deel gaat uitmaken van de regering. De scores die u ziet betreffen degenen die positief reageren op die partij in de regering minus degenen die negatief reageren op dit partij. CDA staat dan ruim op kop. Bij vrijwel alle partijen is het saldo positief en bij PVV en SP zien we slechts een lage negatieve score.

D66 scoort ook positief, maar bij de PVV-kiezers is de score erg laag voor die partij in de regering. De VVD scoort ook per saldo positief, maar daar lopen de scores veel sterker uiteen. Zowel bij de PVV-kiezers als die van SP, GroenLinks en PvdA zien we per saldo een negatieve score. Bij de andere partijen zien we per saldo negatieve scores met ook daar interessante verschillen bij de afzonderlijke partijen. GroenLinks scoort positief bij SP-, PvdA- en D66-kiezers. SP scoort positief bij PvdA- en GroenLinks-kiezers en PvdA scoort positief bij D66- en GroenLinks-kiezers. Opmerkelijk is daarbij ook dat de VVD-kiezers neutraal scoren t.a.v. de PvdA. Dat zou vroeger nooit het geval zijn geweest.

Reageert u positief of negatief als deze partij na de verkiezingen in de regering zit?

percentage positief minus negatief	Allen	Huidig stemgedrag						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLinks
CDA	30%	-5%	74%	97%	24%	9%	-1%	0%
D66	16%	-66%	73%	20%	97%	71%	10%	81%
VVD	6%	-25%	100%	51%	30%	-15%	-73%	-36%
ChristenUnie	-4%	-34%	-6%	29%	-12%	8%	-16%	10%
GroenLinks	-4%	-74%	-37%	-20%	60%	85%	33%	100%
SP	-8%	-18%	-71%	-41%	-36%	27%	93%	33%
PvdA	-13%	-84%	-1%	-32%	30%	97%	-6%	62%
Partij voor de Dieren	-25%	-32%	-60%	-64%	-32%	-18%	15%	18%
PVV	-25%	96%	-73%	-57%	-89%	-87%	-53%	-98%
SGP	-32%	-34%	-22%	-11%	-60%	-52%	-43%	-75%
50PLUS	-32%	12%	-61%	-50%	-76%	-83%	1%	-79%
Forum voor de Democratie	-39%	4%	-55%	-72%	-78%	-82%	-54%	-79%
VNL	-39%	12%	-51%	-60%	-79%	-85%	-54%	-90%
DENK	-92%	-94%	-97%	-97%	-97%	-94%	-81%	-86%

Voor 6 regeringscombinaties is ook gevraagd of men positief of negatief reageert als die combinatie de regering zal worden. En dan zien we dat per saldo alle combinaties negatief scoren, maar dat de combinatie CDA+D66+PvdA+SP+GroenLinks vrijwel gelijk scoort aan VVD-CDA-D66-PvdA. Bij die laatste combinatie is het ook nog dat bij de kiezers van die vier partijen ook allemaal per saldo positief reageren. De vraag is echter of deze combinatie 76 zetels zal halen (nu staan ze op 69).

De combinatie CDA+D66+PvdA+SP+GroenLinks wordt door de kiezers van 4 van de 5 partijen per saldo positief beoordeeld. Alleen niet door de kiezers van de CDA.

Reageert u positief of negatief als deze regeringscombinatie na de verkiezingen ons land gaat reageren?

positief minus negatief	Allen	Huidig stemgedrag						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLinks
CDA-D66-PvdA-SP-GroenLinks	-12%	-77%	-78%	-32%	28%	78%	65%	80%
VVD-CDA-D66-PvdA	-13%	-85%	54%	23%	71%	54%	-58%	-17%
VVD-CDA-D66-GroenLinks	-20%	-91%	15%	11%	75%	-2%	-44%	22%
VVD-CDA-D66-SP	-36%	-80%	-25%	-10%	5%	-36%	-6%	-33%
PVV-VVD-CDA	-38%	48%	-37%	-42%	-89%	-87%	-87%	-97%
PVV - VVD	-45%	50%	-49%	-63%	-95%	-98%	-85%	-99%